

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ρωμαϊκὸς καὶ Παλαιοχριστιανικὸς συνοικισμὸς ἐν Βόλῳ.

(κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ συνεργάτου ἡμῶν κ. Ν. Γιαννοπούλλου)

Ἀπὸ τοῦ 1920 καὶ ἐξῆς ἐκ τυχαίων σκαφικῶν ἐργασιῶν εὐρέθησαν ἐν τῇ περιοχῇ τῆς πόλεως Βόλου, καὶ ἀπὸ τῆς συνοικίας Καπακλῆ¹ πρὸς δυσμὰς μέχρι τῆς συνοικίας Ἀναύρου πρὸς ἀνατολάς, κτήρια καὶ τάφοι Ρωμαϊκῶν, Παλαιοχριστιανικῶν καὶ Βυζαντινῶν χρόνων.

Κατὰ τὸ 1931, καὶ κατὰ τὴν ἐσκαφὴν τῶν θεμελιῶν τῆς γεφύρας τοῦ Ἀναύρου, εὐρέθησαν ἐν τῇ κοίτῃ αὐτοῦ θεμέλια οἰκοδομημάτων καὶ τείχους ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ. Τὰ θεμέλια τῶν κτισμάτων τούτων δεικνύει τὸ παρατιθέμενον ὑπ' ἀριθ. 1 πρόχειρον διάγραμμα, ὅπερ ἐπεξηγητέον ὡς ἐξῆς :

A A = γέφυρα Ἀναύρου.

B, B', B'', Γ = κτίσματα δι' ἰσοδομικῶν ὀγκολίθων.

Δ, Δ' = σφῆζόμενα θεμέλια τείχους ἐξ ὀγκολίθων.

Ε, Ε' = κενὰ ἐκ καταστροφῆς τῶν ἰσοδομικῶν θεμελιῶν τείχους ἐξ ὀγκολίθων.

Z, Z' = θεμέλια κτισμάτων ἐξ ὀγκολίθων εἰς τὴν ἀριστερὰν δὲξιν τοῦ Ἀναύρου.

H H = θεμέλια τοίχου οἰκοδομήματος, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς δὲξιν τοῦ Ἀναύρου.

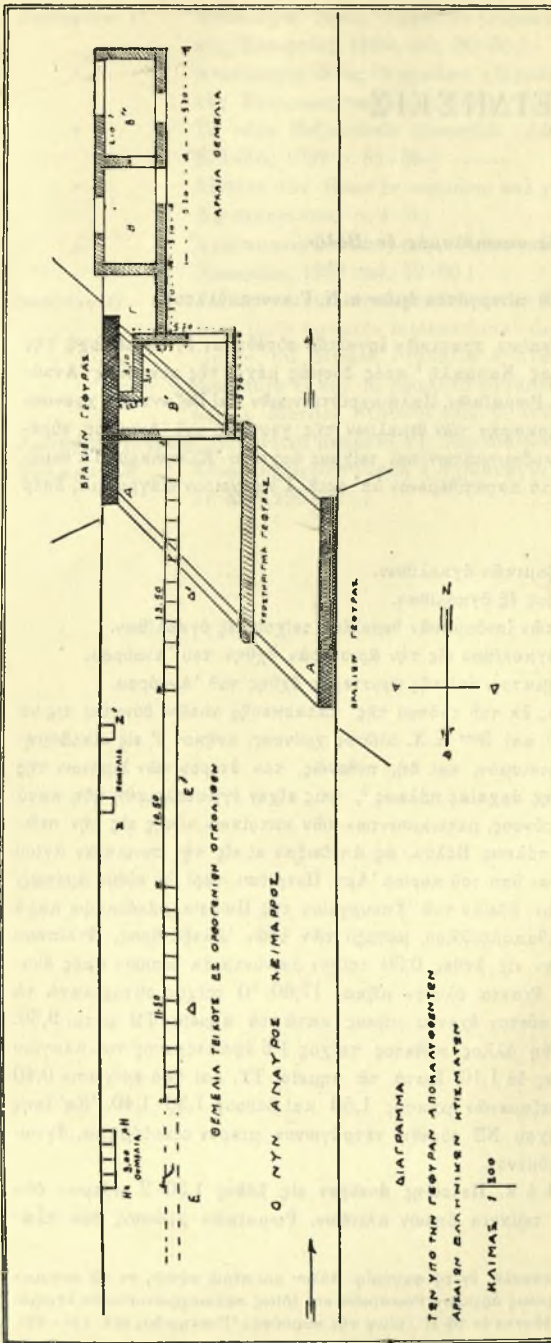
Τὰ θεμέλια ταῦτα ἀνήκουσιν, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς αὐτῶν δύναται τις νὰ συμπεράνῃ, εἰς τοὺς μεταξὺ τοῦ 5ου καὶ 3ου π. Χ. αἰῶνος χρόνους, ἀνήκον δ' εἰς οἰκοδομήματα ἀποτελοῦντα παραλιακὸν συνοικισμὸν, καὶ δῆ, πιθανῶς, τὸν ἕτερον τῶν λιμένων τῆς ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς Γκορίτσης κειμένης ἀρχαίας πόλεως², ἣτις εἶχεν ἐγκαταλειφθῆ ἤδη κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους Ρωμαϊκοὺς χρόνους, μετοικισάντων τῶν κατοικῶν αὐτῆς εἰς τὴν πεδινὴν λιμνὴν τὴν πρὸς ἀνατολάς τῆς πόλεως Βόλου, ὡς ἀπέδειξαν αἱ εἰς τὴν συνοικίαν ἁγίου Κωνσταντίνου ἀνασκαφαὶ αἱ γινόμεναι ὑπὸ τοῦ κυρίου Ἄργ. Πετριδου, περὶ ὧν εὐθὺς ἀμέσως.

Ὁ κ. Πετριδης δῆλα δῆ, λαθῶν ἄδειαν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ἀνέσκαψε παρὰ τὸ φρέαρ τῆς οἰκίας τοῦ κ. I. Σταθακοπούλλου, μεταξὺ τῶν ὁδῶν Ἀλεξάνδρας, Φιλίππου Ἰωάννου καὶ Ἀφεντούλη καὶ ἀνεῦρεν εἰς βάθος 0,50 τοῖχον βλίνοντα ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς κατὰ τὰ σημεῖα ΝΦΡΕ καὶ ἔχοντα ὀλικὸν μῆκος 17,60. Ὁ τοῖχος οὗτος κατὰ τὰ σημεῖα ΟΠ συναντᾷ ἄλλον τοῖχον κάθετον ἔχοντα μῆκος κατὰ τὰ σημεῖα ΨΩ μέτρ. 9,30. Ἐν τῇ αὐτῇ τῆς αὐτῆς οἰκίας εὐρέθη ἄλλος κάθετος τοῖχος ΡΣ ἐφαπτόμενος τοῦ πλαγίου τοίχου ΝΕ καὶ ἔχον ὕψος 2,40, πλάτος δὲ 1,10. Κατὰ τὰ σημεῖα ΤΓ, καὶ ὑπὸ ἐπίχρῳσιν 0,40 εὐρέθησαν δύο τετράγωνα ἐν εἰδει δεξαμενῶν μῆκους 1,50 καὶ βάθους 1,30-1,40. Ἐπ' ἴσης κατὰ τὸ σημεῖον Φ τοῦ πλαγίου τοίχου ΝΕ εὐρέθη τετράγωνον μικρὸν οἰκοδόμημα, ἄγνωστον πρὸς τίνα σκοπὸν χρησιμοποιοῦμενον.

Μεταξὺ τῶν σημειῶν Φ καὶ ΧΒ ὁ κ. Πετριδης ἀνεῦρεν εἰς βάθος 1.50-2 μέτρων δύο ὑδρίας Ρωμαϊκῶν χρόνων, ἀχρούς, τεμάχια ὀπτῶν πλίνθων, Ρωμαϊκῶν χρόνων, δύο πλα-

¹ Περὶ τῶν κατὰ τὴν συνοικίαν Καπακλῆ, ἐν τῷ φρουρίῳ Βόλου καὶ περὶ αὐτοῦ, ἐν τῷ συνοικισμῷ νέας Ἰωνίας ἀποκαλυφθέντων τυχαίως ἀρχαίων Ρωμαϊκῶν καὶ ἰδίως παλαιοχριστιανικῶν κτισμάτων ὁ κ. Ν. Γιαννοπούλλος ἔγραψε τὰ δέοντα ἐν τῷ Η . τόμῳ τῆς παρουσίας Ἐπετηρίδος σελ. 110 - 133.

² Ὁ ἕτερος λιμὴν ἐκεῖτο ἐκεῖ, ἐνθα νῦν τὸ ἐργοστάσιον τῶν τοιμέντων.

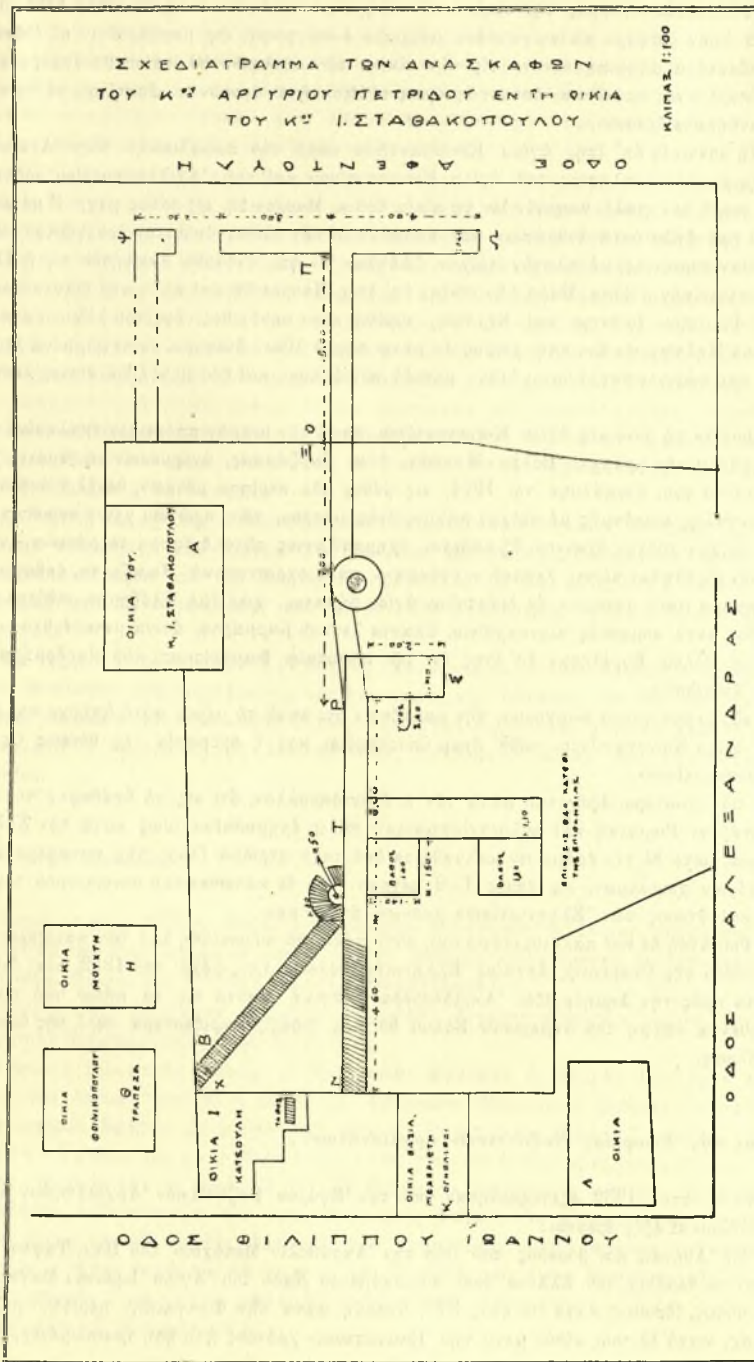

1. Πρόχειρον διάγραμμα τῶν ἐν τῇ κοίτῃ τοῦ Ἀναφοῦ ἀνακαλύφθέντων θεμελιῶν.

τείλας κεράμους, Ρωμαϊκῶν ὁμοίως χρόνων, βάλινα δοχεῖα Ρωμαϊκά καὶ παλαιοχριστιανικά καὶ δύο βάλινα καλύμματα δοχείων. Σημειώτεον δ' ὅτι τεμάχια κεράμων, ὀπτῶν πλινθῶν καὶ ἀγγείων Ρωμαϊκῶν καὶ παλαιοχριστιανικῶν χρόνων εὐρέθησαν καὶ εἰς ἄλλα ἔσκαφέντα τμήματα τῆς πόλεως.

Καὶ εἰς τὰς κατὰ τὰ σημεῖα δὲ Η καὶ Θ οἰκίας τῶν κυριῶν Μούχτης καὶ Φοινικοπούλλου, ἀνορυσσομένων τῶν θεμελιῶν εὐρέθησαν θεμέλια ἀρχαίων τοίχων καὶ τεμάχια πηλίνων ἀγγείων καὶ κεράμων, εἰς τὴν οἰκίαν δὲ Φοινικοπούλλου καὶ τράπεζα μαρμαρίνη, ὡς λέγουσι. Προσέτι εἰς τὴν κατὰ τὸ σημεῖον Ι οἰκίαν τοῦ κ. Κατσούλη εὐρέθη ἀρχαῖος τάφος ἐπενδεδυμένος διὰ μαρμαρίνων πλακῶν· τέλος εἰς τὴν κατὰ τὸ σημεῖον Κ οἰκίαν τοῦ κ. Β. Μεζεριώτη εὐρέθη μέγας ὀγκόλιθος, λευκοῦ μαρμάρου. Ἐκεῖ δὲ περὶ κατὰ τὸ 1924 εὐρέθησαν καὶ δύο στήλαι μαρμαρίνοι φέρουσαι τὸ μονόγραμμα Γ , ὡς μοι εἶπεν ὁ φύλαξ τοῦ μουσεῖου Π. Παναγιώτου.

Ὁ κ. Ἀργ. Πετρίδης, ἐξακολουθῶν τὰς ἐρεῦνας του, ἔσκαψεν εἰς τινα οἰκίαν, ὅπισθεν τῆς οἰκίας τῶν ἀδελφῶν Χριστοῦ καὶ Ἀνδρέου Βλατσίου, μεταξὺ τῶν ὁδῶν Δελγυιῶργης καὶ Γαλλίας, τῆς συνοικίας ἁγίου Κωνσταντίνου, ἐκεῖ δὲ εἰς βάθος 2 μέτρων ἀνεῦρε δάπεδον ψηφιδωτῶν, ἀρίστης τέχνης, πολύχρωμον, μετὰ γεωμετρικῶν σχημάτων. Τὸ ψηφιδωτῶν

2. Σχεδιάγραμμα των υπό το κ. Αργυρίου Πετρίδου γενομένων ανασκαφών.

τοῦτο εἶχε κατεῦθοναι πρὸς τὴν οἰκίαν τῶν εἰρημένων ἀδελφῶν, ἐν ἧ εἰς βάθος 1,60 εὐρέθησαν πρὸ ἐτῶν διάφορα κατεργασμένα μάρμαρα ἐνεπίγραφα, ὡς μαρτυροῦσιν οἱ ἰδόντες.

Ἀκριβεστέρα σκαφικὴ ἔρευνα εἰς τὴν οἰκίαν τῶν ἀδελφῶν Βλατισίου θὰ ἐπέτρεπε νὰ κρινώμεν περὶ τίνος πρόκειται, δυστυχῶς ὅμως οἱ ἰδιοκτῆται ἀρνοῦνται ἐπιμόμως νὰ ἐπιτρέψωσιν οἰανδήποτε ἔρευναν.

Ἐν τῇ συνοικίᾳ ἐπ' Ἰσης ἁγίου Κωνσταντίνου παρὰ τὴν παραλιακὴν δὸν Ἀναύρου, μεταξὺ τῆς μικρᾶς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ τοῦ Ἀχιλλοπουλείου νοσοκομείου καὶ παρὰ τὸν γιανλί-καφενέν, ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Μαυροειδῆ, εἰς βάθος μέχρι 2 μέτρων, εὐρέθησαν πρὸ ἐτῶν ὀσά ἀνθρώπων καὶ κάτωθεν αὐτῶν ἀσοεστόκτιστον ὀρθογώνιον οἰκοδόμημα, λίαν συμπαγές, μὲ πλατὺν τοίχον. Ἄθλον ἂν ἦτο ἐναυθα ἐκκλησία τις ἢ ἄλλο παλαιοχριστιανικὸν κτίσμα. Παρὰ τὴν οἰκίαν ἐπ' Ἰσης Μαυροειδῆ καὶ κατὰ τὴν διασταύρωσιν τῶν ὁδῶν Φιλίππου Ἰωάννου καὶ Νηλείας, εὐρέθη κίων μονόλιθος, ὀφείτου λίθου, κάτωθεν δὲ τῆς ὁδοῦ Νηλείας, ἐν ἀνοικτῷ χώρῳ, ἐν μέσῳ σωροῦ λίθων διάφορα συντετριμμένα λευκὰ μάρμαρα καὶ πώρινοι τετράγωνοι λίθοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ δύο μονόλιθοι κίονες λευκοῦ μαρμάρου.

Ὅμοιος ἐν τῇ συνοικίᾳ ἁγίου Κωνσταντίνου, παρὰ τὴν μικρὰν πρόχειρον ἐκκλησίαν καὶ τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν Βόλου-Μηλεῶν, ὁ κ. Ζαρζάμπας, ἀνορύσων τὰ θεμέλια τοῦ κυλινδρομύλου του, ἀνεκάλυψε τῷ 1924, εἰς βάθος δύο περίπου μέτρων, θεμέλια ἀσοεστοκτίστου μεγάλης οἰκοδομῆς μὲ τοίχον πάχους ἐνός μέτρου, τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων. Τὸν τοίχον τοῦτον ἔτεμον ἕξ κάθετοι σχηματίζοντες οὕτω διάφορα τετράγωνα, ἐντὸς τῶν ὁποίων εὐρέθησαν κίονες λεπτοί, κιονόκρανα παλαιοχριστιανικά Ἰωνίζοντα, ὀρθογώνιοι λίθοι, μάρμαρα μετὰ σταυρῶν, ἐν διάστυλον ἁγίου βήματος, χώρισμα διλόβου παραθύρου καὶ παραστάδος μετὰ συμφυοῦς κιονοκράνου, ἅπαντα λευκοῦ μαρμάρου, ἅτινα μετεφέρθησαν εἰς τὸ μουσεῖον Βόλου. Εὐρέθησαν ἐπ' Ἰσης ἐν τῷ τελευταίῳ διαμερισματι τοῦ οἰκοδομήματος καὶ ὀσά ἀνθρώπων.

Τὰ εὐρήματα ταῦτα ἐνισχύουσι τὴν παράδοσιν ὅτι κατὰ τὸ μέρος αὐτὸ ὑπῆρχε παλαιὸς ναὸς τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, τοῦθ' ὅπερ ὑποστηρίζει καὶ ἡ ὀνομασία τῆς θέσεως «ἐξ τὸν ἁγίου Κωνσταντίνου».

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται, κατὰ τὸν κ. Γιαννόπουλλον, ὅτι εἰς τὸ ὑπέδαφος τοῦ νῦν Βόλου ὑπάρχει Ῥωμαϊκὴ καὶ παλαιοχριστιανικὴ πόλις ἐρημωθεῖσα ἴσως κατὰ τὸν Ζ' ἢ Η' μ. Χ. αἰῶνα, μετὰ δὲ τὴν ἐρήμωσιν καλυφθεῖσα ὑπὸ παχῶ στρώμα ἰλύος τῆς καταφερομένης ὑπὸ διαφόρων χειμάρρων, εἰς βάθος 1-2 μέτρων. Ἄν δὲ κάτωθεν τοῦ συνοικισμοῦ τούτου ὑπάρχη καὶ ἕτερος τῶν Ἑλληνιστικῶν χρόνων, ἀγνοοῦμεν.

Ἡ Ῥωμαϊκὴ δὲ καὶ παλαιοχριστιανικὴ αὕτη πόλις θὰ συνφικισθῆ ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς Γκορότσης ἀρχαίας Ἑλληνικῆς πόλεως, ἧτις μέχρι τοῦ 1912, οὐχὶ ὀρθῶς, ἐταυτίζετο πρὸς τὴν Δημητριάδα. Ἀκριβεστέρα σκαφικὴ ἔρευνα εἰς τὰ μῆπω ὑπὸ οἰκιῶν καταληφθέντα ἐδάφη τοῦ σημερινοῦ Βόλου θὰ μᾶς διδάξῃ ἀκριβεστέρα περὶ τῆς ὑποκειμένης πόλεως.

Ἔργασια τῆς Ἐφορείας Βυζαντινῶν ἀρχαιοτήτων.

Κατὰ τὸ ἔτος 1932 ἐξετελέσθησαν ὑπὸ τοῦ Ἐφόρου Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων κ. Ἀ. Συγγοπούλλου αἱ ἐξῆς ἔρευναι:

1) Ἐν Ἀθήναις καὶ βορείως τοῦ ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν Μετοχίου τοῦ Παν. Τάφου, ἀνεσκάφησαν τὰ θεμέλια τοῦ ἄλλοτε ἐκεῖ ἐδρικομένου Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Μαγκούτη. Ὁ Ναὸς οὗτος, ἰδρυθεὶς κατὰ τὸ ἔτος 871, ὑπέστη κατὰ τὴν Φραγκικὴν περίοδον ριζικὰς μεταβολάς, κατὰ δὲ τοὺς εὐθὺς μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν χρόνους ἦτο ἤδη ἥρειπωμένος, ἔγνω-

ρίζομεν δὲ αὐτὸν μόνον ἐκ τῶν ἐν ἔτει 1841 γενομένων σχεδίων τοῦ Couchaud. Κατὰ τὴν γενομένην ἀνασκαφὴν ἀπεκαλύφθησαν τὰ θεμέλια δλοκλήρου τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς καὶ μέρος τῆς βορείας καὶ νοτίας, διεπιστώθη δὲ ὅτι ἡ Φραγκικὴ μετασκευὴ εἶχε πολὺ μεγαλυτέραν ἔκτασιν παρ' ὅ,τι φαίνεται εἰς τὰ σχέδια τοῦ Couchaud. Ἐλπίζεται ὅτι ἡ ἀνασκαφὴ αὕτη θὰ συνεχισθῆ προσεχῶς, πρὸς ἀποκάλυψιν δλοκλήρου τοῦ Ναοῦ τούτου, ἐνὸς τῶν παλαιότερων Βυζαντινῶν οἰκοδομημάτων τῶν Ἀθηνῶν.

2) Ὁ κ. Ξυγγόπουλλος μετέβη εἰς Ἁγίον Ὄρος, ἵνα συνεννοηθῆ μετὰ τῆς Ἱερᾶς Κοινοτητος διὰ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Ναοῦ τοῦ Πρωτάτου, τοῦ περικλειόντος, ὡς γνωστόν, τὰς περιφύμους τοιχογραφίας τοῦ Πανσελήνου. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ συνεπλήρωσε τὴν μελέτην σειρᾶς ἀνεκδότην τοιχογραφιῶν, ὡς καὶ μικρογραφιῶν χειρογράφων τινῶν.

3) Ἐν Θήβαις ἐξετελέσθη, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ἐκεῖ Ἐφόρου Ἀρχαιοτήτων κ. Χρ. Καρούζου, σκαφικὴ ἔρευνα εἰς τὴν πρὸ τοῦ Μουσείου καὶ παρὰ τὸν Ναὸν τοῦ Ἀγ. Γεωργίου πλατεῖαν, ὅπου, διανοιγμένων τῶν θεμελιῶν διὰ τὴν ἀνέγειρσιν διδασκητῶν, ἀπεκαλύφθησαν λείψανα μεσαιωνικῶν οἰκοδομημάτων. Κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν, ἥτις θὰ συνεχισθῆ καὶ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, ἀνευρέθη μέγας τοίχος, φραγκικῶν πιθανώτατα χρόνων, ὅστις φαίνεται ὅτι ἀπετέλει μέρος τοῦ περιφύμου Κάστρου Saint Omer, τοῦ ὁποῦ μοναδικὸν σφζόμενον λείψανον εἶναι ὁ ἐκεῖ πλησίον καὶ ἐντὸς τοῦ περιδόλου τοῦ Μουσείου εὐρισκόμενος Πύργος, κοινῶς καλούμενος Σανταμέρη.

4) Ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Καλαμπάκας καὶ τοῦ Καστρακίου ἐγένοντο, δαπάναις τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, τοπογραφικαὶ καὶ σκαφικαὶ ἔρευναι πρὸς διευκρίνισιν τῆς θέσεως τῶν μεσαιωνικῶν Σταγῶν καὶ τῆς Σκήτης τῆς Δούπιανης. Ἐπίσης συνεχισθῆ ἡ μελέτη τῶν τοιχογραφιῶν τῶν Μετεώρων, περὶ τῶν ὁποίων ἰδία λεπτομερὲς ἐργασία θέλει δημοσιευθῆ προσεχῶς.

5) Τέλος ὁ κ. Ξυγγόπουλλος μετέβη εἰς Θεσσαλονίκην, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Καθηγητοῦ Robinson, τοῦ ἐκτελέσαντος τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Ὀλύμπου, διὰ τὴν ταξινόμησιν καὶ μελέτην τῶν κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας εὐρεθέντων Βυζαντινῶν ἀγγείων, περὶ τῶν ὁποίων ἰδία μελέτη θὰ δημοσιευθῆ εἰς τὸν προσεχῶς ἐκιδιδόμενον τόμον περὶ τῶν ἀγγείων τῆς Ὀλύμπου.

Βυζαντινὸν Μοῦσεῖον.

Κατὰ τὸ ἔτος 1932 τὸ Βυζαντινὸν Μοῦσεῖον ἐπλουτίσθη δι' ἑτέρας σειρᾶς Βυζαντινῶν ἀγγείων ἐκ τῶν ἀνευρισκομένων κατὰ τὰς ἐν Ἀθήναις ἐνεργουμένας ἐλληνοαμερικανικὰς ἀνασκαφὰς. Πολλὰ τῶν ἀγγείων τούτων συνεκολλήθησαν.

Μικρὰν ἀλλ' ἀξιόλογον συλλογὴν κυπριακῶν ἀγγείων ἐδώρησεν εἰς τὸ Μοῦσεῖον ὁ φιλάρχαιος Κύπριος λόγιος κ. Α. Πιερίδης.

Ὁμοίως ἐπλουτίσθη ἐφέτος τὸ Βυζαντινὸν Μοῦσεῖον δι' ἀγορᾶς ἀξιολόγων εἰκόνων, μεταξὺ τῶν ὁποίων προέχει ἡ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου Ὁδηγητρίας, φέρουσα τὴν ὑπογραφὴν τοῦ περιφύμου Κρητὸς ζωγράφου τοῦ 16^{ου} αἰ. Γεωργίου Κλόντζα οὕτω: «τὴνδε γέγραφε Γεωργίου χεῖρ Κλόντζα». Ὡς γνωστόν ὁ Κλόντζας, ὅστις ἦτο καὶ βιβλιογράφος, (ἔγραψε τὸν ὑπ' ἀριθ. CI VII, 22 ἐλληνικὸν ἱστορημένον κώδικα τῆς Μαρκανθῆς Βιβλιοθήκης, ἐνθα εἰκονίζει καὶ προσωπογραφίας Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, συμπεριληφθεῖσας εἰς τὸ νωστὶ ἐκδοθὲν Λεύκιμα τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων τοῦ Λάμπρου), ὑπογράφει συνήθως ἐμμέτρως τὰ ἔργα του (ὡς ἐν εἰκόνι τῶν ἀγίων Θεοδώρων τῆς Συλλογῆς τοῦ Βατικανοῦ: Γεωργίου χεῖρ Κλόντζα τὰ δ' ἐγγράφει | ὁ δὲ λαβὼν μέμνησο κάμου προφρόνως).

Ἔργασια στερεώσεως Βυζαντινῶν μνημείων.

Λόγῳ περικοπῆς τοῦ σχετικοῦ κονδυλίου τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἔργασια στερεώσεως Βυζαντινῶν μνημείων ἐγένοντο ἐφέτος εἰς λίαν περιορισμένην κλίμακα. Σπουδαιοτάτῃ ἐξ αὐτῶν εἶναι ἡ γενομένη ἐν τῷ ναφ τῶν Ἁγίων Ἰάσονος καὶ Σωσιπάτρου ἐν Κερκίῳ. Τοῦ ναοῦ τούτου αἱ ἐξωτερικαὶ ἐπιφάνειαι ἀπαλλαγίσαι τοῦ παχέος κονιάματος δι' οὐ ἐκαλύπτοντο παρουσίασαν ὠραῖαν ἰσόδομον πλινθοπερίβλητον τοιχοδομίαν, ἐπὶ δὲ τῆς ζωφόρου τῆς μεγάλης κόγχης τοῦ ἱεροῦ ὠραιότατα κεραμοπλαστικά κουφικὰ κοσμήματα, διατηρούμενα εἰς ἀρίστην κατάστασιν. Τοῦ αὐτοῦ ναοῦ ἠλευθερώθησαν καὶ τὰ πεφραγμένα παράθυρα τοῦ τε ἱεροῦ καὶ τᾶλλα καὶ ἐφωδιάσθησαν δι' ὑαλοστασίων καὶ σιδηρῶν κιγκλίδων Βυζαντινοῦ σχεδίου. Ὅμοιαι κιγκλίδες ἐτέθησαν ἐφέτος καὶ εἰς τὰ παράθυρα τοῦ νάρθηκος τοῦ ἐν Σκριποῦ τῆς Βοιωτίας ναοῦ τῆς Κοιμήσεως, περὶ τῶν ἐργασιῶν στερεώσεως τοῦ ὁποῦ ἐγράψαμεν εἰς τὸν παρελθόντα τόμον τῆς παρούσης ἐπετηρίδος.

Τὰ ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἀθηνῶν ἐκδιδόμενα λεξικά.

Καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐξηκολούθησεν ἡ τύπωσις τοῦ λεξικοῦ τῆς νέας Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῶν ἰδιωμάτων αὐτῆς φθάσασα μέχρι τοῦ 42 τυπογραφικοῦ φύλλου. Οὕτως ἐγγίξει ἡ συμπλήρωσις τοῦ Α' τόμου τοῦ ἔργου, ὅστις ἀποτελούμενος ἀπὸ ὑπερεξήκοντα τυπογραφικὰ φύλλα, θὰ περιλαμβάνῃ τὰς μέχρι τοῦ ΑΝ, νεοελληνικὰς λέξεις. Τοῦ τόμου τούτου, ὅστις θὰ εἶναι ἔτοιμος μετὰ ἕν περίπου ἔτος, θὰ προταχθῶσι προλεγόμενα, βιβλιογραφικοὶ πίνακες, ὡς καὶ πίνακες βραχυγραφιῶν τῶν τοπωνυμίων γραμματικῶν ὄρων καὶ συγγραφῶν.

Καὶ εἰς τὸ Μεσαιωνικὸν δὲ Ἀρχεῖον ἐξηκολούθησεν ἡ ἀποδελτίωσις τῶν ἀπὸ τῆς ἀλώσεως καὶ ἐντέθεν συγγραμμάτων, ἀποδελτιωθέντων πλείστων τόμων. Εὐρυνθέντος δὲ τοῦ σκοποῦ τοῦ Ἀρχείου τούτου ἐλήφθησαν κατὰ τὴν ἀποδελτίωσιν ὑπ' ὄψιν οὐχὶ μόνον τὰ κύρια καὶ οἰκογενειακὰ ὀνόματα καὶ τοπωνύμια, τὰ ἀνθρωπωνυμικὰ καὶ ἐθνικὰ, ἀλλὰ ἐν μέτρῳ τινὶ καὶ ἄλλαι λέξεις, μορφολογικῶς καὶ σημασιολογικῶς ἰδιάζουσαι, ὡς καὶ συντακτικὰ φαινόμενα τῆς γλώσσης ἰδιότροπα. Ἡ ἀποδελτιωτικὴ ἐργασία ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ τούτῳ, ὅπερ θὰ παράσχη πολὺτιμον ἐπικουρίαν εἰς τὸ Νεοελληνικὸν λεξικόν, θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ τινα ἀκόμῃ ἔτη.

Ῥωμανὸς ὁ Μελψός.

Ὁ γνωστὸς ἐκδότης τῆς Ἀγιορειτικῆς βιβλιοθήκης καὶ συγγραφεὺς πλείστων μελετῶν προαγουσῶν τὰς Βυζαντινὰς σπουδὰς, ὁ πρῆξ Ἀεοντοπόλεως κύριος Σωφρόνιος Εὐστρατιάδης, ἤρχισεν ἐν Παρισίοις μόνος του τὴν ἐκδοσιν περιοδικοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ῥωμανὸς ὁ Μελψός». Ἐκ τῶν ἕξ τευχῶν τοῦ α' τόμου, τὰ ὁποῖα μέχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν καὶ ἐν οἷς ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ ἐκδότου λίαν περισπούδαστοι μελέται, ἱστορικαί, λαογραφικαί, ἀγιολογικαί, γραμματολογικαί, εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ποίησιν καὶ ἠμνογραφίαν ἀναφερόμεναι, κ.τ.λ. καταφαίνεται ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος περιοδικὸν πρόκειται ν' ἀποβῇ ἐν τῶν ἀξιολογωτάτων ἐπιστημονικῶν ὀργάνων τῶν ἐπιδικόντων τὴν ἐρευναν τοῦ Βυζαντινοῦ κόσμου. Συγχαίροντες ἐπὶ τῇ ἐκδόσει θερμῶς, εὐχόμεθα πᾶσαν εὐδοκίμησιν εἰς τὰς προσπάθειάς τοῦ ἀκαμάτου ἐκδότου.